

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Radima Kadlčáka a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobci:

- a) **Jiří Pilát**, narozený X,
bytem X,
- b) **Martin Fiřt**, narozený X,
bytem X,
- c) **Miroslava Danková**, narozená X,
bytem X,
- d) **Bc. Monika Pilátová**, narozená X,
bytem X,
- e) **RNDr. Helena Palovská, Ph.D.**, narozená X,
bytem X

žalobci b) – e) zastoupeni zmocněncem Jiřím Pilátem, bytem X,

proti
žalovanému: **Zastupitelstvo obce Jetřichovice**,
sídlem Jetřichovice 24, 407 16 Jetřichovice,
zastoupené Mgr. Narcisem Tomáškem, advokátem,
sídlem U Starého Mostu 111/4, 405 02 Děčín,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu spočívajícím ve vydání osvědčení Zastupitelstva obce Jetřichovice o tom, že se Jiří Svoboda stal členem zastupitelstva,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

takto:

- I. Žaloba **se odmítá** v části, ve které se žalobci domáhali, aby soud rozhodl, že „*I. Rezignace Jiřího Svobody ze dne 12. 4. 2023 na postavení náhradníka volební strany č. 5 Férová obec a doručená starostovi obce Jetřichovice dne 18. 4. 2023, je platná*“ a „*II. Postavení náhradníka zaniklo Jiřímu Svobodovi dne 18. 4. 2023*“.
- II. Ve zbytku **se žaloba zamítá**.
- III. Žalobci **jsou povinni** společně a nerozdílně zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení v částce 13 052 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobci se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, podanou v zákonem stanovené lhůtě, domáhali toho, aby soud vydal rozsudek, jímž určí, že „*I. Rezignace Jiřího Svobody ze dne 12. 4. 2023 na postavení náhradníka volební strany č. 5 Férová obec a doručená starostovi obce Jetřichovice dne 18. 4. 2023, je platná, II. Postavení náhradníka zaniklo Jiřímu Svobodovi dne 18. 4. 2023 a III. Osvědčení zastupitelstva obce Jetřichovice o tom, že se Jiří Svoboda stal členem zastupitelstva obce je nezákonné*“. Současně žalobci navrhli, aby byla žalovanému uložena povinnost zaplatit jim náhradu nákladů soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobci v podané žalobě předně zrekapitulovali dění v Zastupitelstvu obce Jetřichovice po volbách do zastupitelstva obce konaných v září roku 2022. Uvedli, že byli dlouhodobě nespokojeni s výkonem funkce starosty obce Marka Kny, avšak nedisponovali většinou hlasů v zastupitelstvu obce tak, aby mohli osobu vykonávající funkci starosty změnit. Žalobci (tj. jeden zastupitel a všichni jeho náhradníci za volební stranu č. 5 „Férová obec“) poté postupovali ve vzájemné shodě se zástupci volebních stran č. 1 „Tradice i pokrok“ a č. 3 „Správná volba“ tak, aby rezignacemi na mandáty zastupitelů a jejich náhradníků klesl celkový počet zastupitelů obce Jetřichovice pod 5, a bylo tak nezbytné vypsát nové volby do obecního zastupitelstva. Dle žalobců šlo o jediný krok umožňující změnu ve vedení obce, a tedy i její správy, s níž nesouhlasili.
3. Zastupitelstvo obce Jetřichovice jako orgán obce poté nesprávně a v rozporu se zákonem uznalo zpětvzetí rezignace Jiřího Svobody na postavení náhradníka volební strany č. 5 „Férová obec“. Podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), přitom nelze vzít náhradníkem podanou rezignaci zpět a uznáním jejího zpětvzetí ze strany zastupitelstva obce byla přímo porušena práva žalobců, resp. jejich oprávněných zájmů a legitimních očekávání. Žalobci k tomu doplnili, že s ohledem na skutečnost, že uznáním zpětvzetí rezignace náhradníka Jiřího Svobody nedošlo k poklesu členů zastupitelstva pod 5, byly všechny ostatní rezignace členů zastupitelstva a náhradníků podány zbytečně. Žalobci proto tvrdili, že byli ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přímo zkráceni na právu podílet se na správě obce. Jestliže tedy náhradníkovi Jiřímu Svobodovi bylo vydáno osvědčení o tom, že mu vznikl mandát zastupitele, pak tento mandát vykonává osoba, která by jej v případě dodržení zákonných podmínek zastupitelstvem obce vykonávat neměla. Postupem Zastupitelstva obce Jetřichovice, resp. vydáním osvědčení o vzniku mandátu zastupitele Jiřímu Svobodovi, tudíž dle žalobců došlo k porušení jejich práv.
4. Podle žalobců je tak klíčovou otázkou posuzované věci, zda došlo k platně podané rezignaci na postavení náhradníka ze dne 12. 4. 2023 Jiřím Svobodou (tj. náhradníkem volební strany Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

č. 5 „Férová obec“), popř. zda došlo k platnému zpětvzetí jeho rezignace. K tomu žalobci zrekapitulovali, že rezignace Jiřího Svobody ze dne 12. 4. 2023 byla podána dne 18. 4. 2023 prostřednictvím datové schránky žalobce a). Žalobce a) byl zároveň ústně zmocněn k podání rezignací všech náhradníků volební strany č. 5 „Férová obec“, což také učinil prostřednictvím vlastní datové schránky, a to tak, že tyto rezignace byly přílohou datové zprávy jako skeny vlastnoručně podepsaných rezignací (tj. bez dalších elektronických podpisů či elektronické konverze listin). Na základě stanoviska Ministerstva vnitra, odboru voleb, posoudilo Zastupitelstvo obce Jetřichovice dotčené rezignace podané jako prosté skeny za neplatné a v tomto smyslu prostřednictvím starosty obce informovalo žalobce a), přičemž ho vyzvalo k doložení originálů těchto rezignací. Žalobce a) následně dodal originály předmětných rezignací na obecní úřad. V mezidobí však náhradník Jiří Svoboda na obecní úřad doručil dvě podání, z jejichž obsahu mělo vyplynout, že jeho rezignace byla právním jednáním učiněným v omylu, a proto rezignaci bere zpět. Zastupitelstvo obce Jetřichovice poté opět na základě stanoviska Ministerstva vnitra, odboru voleb, posoudilo zpětvzetí rezignace náhradníka Jiřího Svobody jako platné a vydalo mu osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva obce. Žalobci k tomu odkázali také na dikci § 57 a § 58 volebního zákona.

5. Dle žalobců byla rezignace Jiřího Svobody ze dne 12. 4. 2023 platně podána i přesto, že se jednalo o prostý sken vlastnoručně podepsané listiny. Volební zákon totiž k platně podané rezignaci na postavení náhradníka vyžaduje, aby měla rezignace písemnou formu a byla doručena starostovi obce. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. 8 As 84/2011-208, přitom platí, že ačkoliv má podání rezignace jako úkon samotný veřejnoprávní povahu, je třeba jeho platnost posoudit podle obecné úpravy obsažené v občanském zákoníku. V tomto ohledu žalobci odkázali na § 561 odst. 1 a § 562 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), jakož i na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2009, sp. zn. 30 Cdo 1230/2007, podle kterého písemná forma právního úkonu předpokládá existenci dvou náležitostí, a to písemnosti a podpisu. Z listiny označené jako *„Rezignace na postavení náhradníka zastupitele“* datované dne 12. 4. 2023 pak dle žalobců vyplývá, že úmyslem Jiřího Svobody bylo vzdát se postavení náhradníka zastupitele obce – z textu listiny je zřejmé, kdo právní úkon učinil a čeho chtěl dosáhnout, přičemž jmenovaný projevil svoji vůli určitě a srozumitelně a k listině též připojil svůj podpis. I z prosté kopie listiny doručené datovou schránkou jiné osoby lze tedy podle žalobců bez důvodných pochybností zjistit jak obsah právního jednání, tak určit i jednající osobu. Dne 10. 5. 2023 byly Obecnímu úřadu Jetřichovice doručeny též originály rezignačních listin. S ohledem na znění § 57 písm. b) volebního zákona pak bylo dle žalobců nezbytné odmítnout zpětvzetí předmětné rezignace.

Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný předložil k výzvě soudu spisovou dokumentaci. K samotným žalobním tvrzením nejprve odkázal na dikci § 57 písm. b) volebního zákona, přičemž uvedl, že je nutné, aby se rezignace dostala do sféry starosty (pasivně legitimovaného), který vyhodnotí náležitosti rezignace. Volební zákon dle žalovaného požaduje, aby forma rezignace byla písemná. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021, č. j. 4 As 403/2020-88, zároveň platí, že při posouzení projevu vůle, kterým je vzdání se mandátu člena zastupitelstva obce, se použije občanský zákoník, tedy norma soukromého práva, byť na situaci, jež se projevuje v právu veřejném. Žalovaný následně poukázal na § 561 odst. 1, § 562 odst. 1 občanského zákoníku a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. 29 Odo 965/2006, z něhož plyne, že písemná forma právního jednání předpokládá existenci dvou náležitostí, jež musí být splněny současně (kumulativně), a sice písemnosti a podpisu. Písemnost spočívá Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

v tom, že projev vůle jednajícího subjektu zahrnuje všechny podstatné náležitosti zachycené v písemném textu. Písemný projev vůle však musí být zároveň podepsán, takže je platný až po podpisu jednající osoby. Podpisem se přitom rozumí jméno jednající osoby napsané její vlastní rukou, a potom jde o podpis vlastnoruční, přičemž jednajícího lze identifikovat též podpisem elektronickým. Osoba jednajícího tedy může být v případě obligatorní písemné formy identifikována jednak vlastnoručním podpisem, jednak případně identifikací osoby při sepisu protokolu, a jednak podpisem elektronickým (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2016, č. j. 7 As 274/2016-16).

7. Dle žalovaného tedy podání z datové schránky žalobce a) za Jiřího Svobodu bylo učiněno elektronicky. Žádná plná moc nebyla součástí tohoto podání. V daném případě proto bylo nutné posuzovat projev vůle Jiřího Svobody tak, že se jednalo o písemné právní jednání bez podpisu, neboť z § 562 odst. 1 občanského zákoníku plyne, že musí být určena jednající osoba. V daném případě však bylo možné identifikovat pouze žalobce a), když byla právě jemu individuálně přidělena jeho datová schránka, která nemůže sloužit k přenosu neidentifikovatelného právního jednání. Rezignace tímto způsobem doručená obci tudíž nemohla vyvolat zamýšlené právní následky. Podle žalovaného je v případě podání z cizí datové schránky vyloučena fikce podpisu dle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“), a proto bylo nutné takové podání řádně elektronicky podepsat uznávaným elektronickým podpisem podatele, neboť teprve u podepsaného podání je lhostejné, z jaké datové schránky bylo vůči orgánu veřejné moci odesláno a kým. V daném případě nicméně elektronickým podpisem Jiřího Svobody jeho rezignace podepsána nebyla. Z důvodu nesplnění požadavku ve smyslu § 57 písm. b) volebního zákona, který spočívá v podání rezignace s vlastnoručním podpisem, tak jednání Jiřího Svobody ze dne 12. 4. 2023 nevyvolalo právní účinky. Počet zastupitelů obce tak dle žalovaného ke dni 19. 4. 2023 nepoklesl pod 5 osob. Originál rezignace Jiřího Svobody doručený dne 10. 5. 2023 žalobcem a) poté nemohl vyvolat požadované účinky, neboť byl učiněn podatelem v rozporu s pokyny osoby, která písemné jednání učinila. Jiří Svoboda se totiž vyjádřil tak, že toto podání, resp. rezignaci, činit nechce. Žalobce a) tudíž nebyl osobou oprávněnou k doručení originálu rezignace starostovi, když v tomto směru nebyl Jiřím Svobodou ani ústně zmocněn. Naopak Jiří Svoboda písemně sdělil žalobci a), že rezignaci bere zpět. Dané podání proto nelze vnímat jako osobní rezignaci Jiřího Svobody, neboť tak žalobce a) činil v přímém rozporu s pokyny Jiřího Svobody, a upřel mu tím právo na autonomii vůle náhradníka při posouzení projevu jeho vůle v rezignaci ze dne 12. 4. 2023.
8. Dále žalovaný uvedl, že ostatní náhradníky nelze k výkonu zastupitele nutit a setrvali-li na svých rezignacích, následně řádně doručených, bylo ve věci postupováno v souladu s § 56 volebního zákona, kdy nastupuje za zastupitele náhradník z kandidátní listiny téže volební strany v pořadí podle § 45 odst. 5 téhož zákona.
9. Závěrem žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2021, č. j. 6 As 163/2021-34, z něhož pro nyní projednávaný případ dovodil, že nelze poskytovat soudní ochranu hromadné rezignaci, neboť rozložení mandátů v zastupitelstvu bylo dáno na základě projevené vůle voličů. V postupu žalobce a) lze dle žalovaného spatřovat nedovolené jednání, když podle samotného žalobního tvrzení je možné shledat v podání originálu rezignace náhradníka Jiřího Svobody manipulativní úkon, jelikož žalobce a) věděl, že si Jiří Svoboda přeje zůstat náhradníkem. Jde tedy o závadnou koordinaci postupu členů volební strany při podání rezignací. Obecně je pak dle žalovaného nežádoucím jevem, aby byly nové volby konány toliko z důvodu vnitřních neshod v malých obcích.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Replika žalobců

10. V podané replice žalobci uvedli, že starosta obce v rámci zániku mandátu dosavadního zastupitele a vzniku mandátu novému zastupiteli nevykonává žádné formální úkony, vůči kterým by bylo možno se bránit žalobou. K zániku mandátu zastupitele dochází dle volebního zákona rezignací doručenou starostovi obce, tedy ze zákona bez jakéhokoliv dalšího úkonu starosty obce. Pokud by tedy v daném případě měl být pasivně legitimovaným starosta obce, neměli by žalobci žádný způsob, jak se bránit proti namítanému postupu orgánu obce. K tomu poukázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. 8 As 84/2011-208, ve kterém bylo konstatováno, že pokud člen obecního zastupitelstva rezignuje, avšak následně zpochybní platnost své rezignace, má zastupitelstvo dvě možnosti, a to, že buď trvá na tom, že rezignace je platná, a vydá náhradníkovi za rezignovavšího zastupitele osvědčení o tom, že se stal členem obecního zastupitelstva, proti čemuž se původní zastupitel může bránit zásahovou žalobou, nebo zastupitelstvo akceptuje, že rezignace je neplatná, dosavadní zastupitel dál vykonává svou funkci a náhradník, který má za to, že rezignace byla platná a on měl nastoupit na mandát rezignovavšího zastupitele, se může obrátit na ředitele krajského úřadu; pokud ani ten náhradníkovi nevyhoví a nevydá mu osvědčení o tom, že se stal členem obecního zastupitelstva, může se náhradník bránit žalobou na nečinnost.
11. Žalobci současně odmítli názor žalovaného, že žalobce a) upřel Jiřímu Svobodovi právo na autonomii vůle, když k přímé písemné výzvě starosty obce doručil originály rezignací všech náhradníků osobně na obecní úřad dne 10. 5. 2023 jako doplnění předchozího doručení jejich skenů. K odkazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2021, č. j. 6 As 163/2021-34, pak žalobci uvedli, že tento není příléhavý na řešenou věc, neboť jejich koordinovaný postup s cílem poklesu členů zastupitelstva pod zákonnou hranici s nutností výpsání nových voleb činili až jako poslední možnost řešení vyvstálé situace.

Ústní jednání soudu

12. Při jednání soudu dne 17. 1. 2024 žalobci setrvali na podané žalobě, ve znění repliky, s výjimkou toho, že o náhradu nákladů řízení nežádají. Žalobce a) se poté neztotožnil s postojem Jiřího Svobody ve věci, konkrétně s jeho tvrzením, že jej měl žalobce a) uvést v omyl. Dále žalobce a) popsal časovou posloupnost jeho jednání s Jiřím Svobodou, a to ode dne podpisu rezignace na postavení náhradníka zastupitele Jiřím Svobodou, až po výzvu Jiřího Svobody (písemnou i telefonickou) vůči žalobci a) směřující k vrácení této listiny, včetně jejich vzájemné komunikace týkající se právě odmítnutí žalobce a) vrátit Jiřímu Svobodovi jím podepsanou rezignaci. K tomu žalobce a) vyslovil blíže neodůvodněnou domněnku, že by podpis Jiřího Svobody na dopisu ze dne 3. 5. 2023, kterým mu Jiří Svoboda oznámil, že bere zpět právní úkon spočívající ve vzdání se mandátu náhradníka a že bude-li osloven, přijme post zastupitele, nemusel být pravý, avšak současně dodal, že ho o vrácení předmětné rezignace Jiří Svoboda s uvedením obdobných informací požádal též přímo, resp. prostřednictvím telefonického hovoru. Následně žalobce a) zdůraznil, že dne 10. 5. 2023 osobně doručil Obecnímu úřadu Jetřichovice originály dotčených rezignací. Žalobci též upozornili, že se nechtěli v rámci účasti na vedení obce podílet na dotačním podvodu a nezákonném spravování obce.
13. Při tomtéž jednání právní zástupce žalovaného odkázal na dosavadní vyjádření ve věci a navrhl žalobu zamítnout. Zdůraznil, že je v projednávané věci podstatnou skutečností to, že prvotní podání rezignací bylo učiněno žalobcem a) elektronicky, a takto jej bylo nutno i následně hodnotit. Dále žalovaný poukázal na autonomii vůle Jiřího Svobody projevenou v čase, když si jmenovaný nepřál, aby bylo žalobcem a) podáno jeho vzdání se pozice

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

náhradníka zastupitele. Účinky tohoto písemného projevu Jiřího Svobody tedy za vyvstalých okolností ve věci nenastaly. Žalovaný ve vztahu k poznámkám žalobců o způsobu vedení obce zmínil, že je v tomto ohledu třeba ctít presumpci nevinu. Dle jeho názoru pak žalobci nebyli jakkoliv omezeni ve výkonu mandátu zastupitele či náhradníků, resp. v jejich politických právech.

14. Soud také provedl podle § 52 odst. 1 s. ř. s. dokazování spisovou dokumentací předloženou žalovaným, konkrétně volebními výsledky voleb do zastupitelstev obcí z roku 2022 pro obec Jetřichovice, z nichž se zejména podávají zvolení zastupitelé a náhradníci dle výsledného pořadí. Dále rezignacemi na mandát zastupitelů a na postavení všech náhradníků zastupitelů volebních stran č. 3 „Správná volba“ a č. 1 „Tradice i pokrok“. Dokazování bylo provedeno též podáním žalobce a) – tj. jeho rezignací na mandát zastupitele za volební stranu č. 5 „Férová obec“ (včetně doručanky) – doručeným prostřednictvím datové schránky žalobce a) Obecnímu úřadu Jetřichovice dne 18. 4. 2023, jehož přílohou byly také prosté skeny rezignací na postavení náhradníka zastupitele volební strany č. 5 „Férová obec“ osob Martin Fiřt, Květuše Džupinová, Jiří Svoboda, Bc. Monika Pilátová, RNDr. Helena Palovská, Ph.D., Miroslava Danková a Radek Halama. Stejně tak bylo provedeno dokazování zápisem ze 2. zasedání Zastupitelstva obce Jetřichovice konaného dne 19. 4. 2023 (včetně prezenční listiny), ze kterého plyne, že starosta obce Marek Kny oznámil, že žalobce a), Leoš Jelínek a Jiří Tlamicha podali dne 18. 4. 2023 vzdání se funkcí zastupitelů, přičemž Jiří Tlamicha na tomto zasedání zastupitelstva starostovi obce předal také originály všech rezignací na postavení náhradníků zastupitelů volebních stran č. 3 „Správná volba“. Starosta obce poté v rámci daného zasedání zastupitelstva obce vyzval přítomné náhradníky v pořadí, ve kterém se měli případně ujmout mandátu zastupitele, k projevu vůle právě v této souvislosti. Konstatováno pak bylo, že zastupitelstvo obce není usnášeníschopné. Z žádosti o právní výklad ze dne 20. 4. 2023, kterým bylo rovněž provedeno dokazování, vyplývá, že se starosta obce dotázal Ministerstva vnitra, odboru voleb, na to, jak učiněné rezignace vyhodnotit v souladu s volebním zákonem a jak v jejich kontextu dále postupovat. Soud provedl dokazování též odpovědí Ministerstva vnitra, odboru voleb, ze dne 2. 5. 2023 (doručeno Obecnímu úřadu Jetřichovice dne 3. 5. 2023), na nadepsanou žádost starosty obce, ve které bylo závěrem konstatováno, že na základě skutečností uvedených starostou obce má Ministerstvo vnitra, odbor voleb, ve věci za to, že *„Zastupitelstvo obce Jetřichovice prozatím nepokleslo pod hranici 5 členů, neboť dne 19. dubna 2023 nastoupil do funkce člena Zastupitelstva obce Jetřichovice pan Fiřt, a to jako aktuálně první náhradník volební strany Férová obec (s tím, že tato volební strana má ještě 6 náhradníků v pořadí dle výsledků voleb ...).“* Tento závěr byl přijat na základě toho, že rezignace náhradníků za volební stranu č. 5 „Férová obec“ byly učiněny prostřednictvím datové schránky jiné osoby, a tudíž k nim v danou chvíli nebylo možné přihlížet. Zastupitelstvo obce Jetřichovice by mohlo poklesnout pod hranici 5 členů až v okamžiku, pokud by byly řádně doručeny originály písemných rezignací osob za volební stranu č. 5 „Férová obec“. Dokazování soud provedl i prohlášeními Jiřího Svobody osobně doručenými Obecnímu úřadu Jetřichovice – starostovi obce – dne 3. 5. 2023, ve kterých bylo uvedeno, že jmenovaný dne 12. 4. 2023 podepsal žalobci a) prohlášení o odstoupení na pozici náhradníka, avšak následně dne 3. 5. 2023 požádal žalobce a), aby mu prohlášení vrátil s tím, že byl při podpisu uveden v omyl a domníval se, že podepsal něco jiného. Prohlásil, že je ochoten stát se zastupitelem. Zároveň Jiří Svoboda popsál, že mu žalobce a) odmítl dřívější prohlášení vrátit, přičemž věděl, že originál tohoto prohlášení dosud nebyl doručen na obecní úřad. Jiří Svoboda tedy prohlásil, že bude-li osloven, přijme post zastupitele. Tyto skutečnosti též sdělil žalobci a). K tomu bylo provedeno dokazování také podacím lístkem k zásilce ze dne

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

4. 5. 2023 a informací o zásilce RR512402478CZ od odesílatele Jiřího Svobody adresované právě žalobci a). Z výzvy k řádnému doručení rezignací náhradníků na post zastupitele za volební stranu č. 5 „Férová obec“ ze dne 4. 5. 2023, která byla doručena žalobci a) dne 9. 5. 2023, pak vyplynulo, že starosta obce žalobce a), v návaznosti na stanovisko Ministerstva vnitra, odboru voleb, vyzval, aby rezignace náhradníků na post zastupitele obce řádně doručil, a to v co nejkratším termínu. Jak se podává z žádostí ze dne 4. 5. 2023 a 10. 5. 2023 starosta a místostarosta obce v návaznosti na vyvstalou situaci požádali Ministerstvo vnitra, odbor voleb, o právní posouzení toho, *„zda bylo zpětvzetí právního úkonu pana Svobody platné a v případě doručení jeho rezignace panem Pilátem se může pan Svoboda stát zastupitelem obce, když originál prohlášení byl doručen na obecní úřad až poté co pan Svoboda svým písemným prohlášením podpis zpochybnil.“* Dokazování bylo provedeno i podáním žalobce a) osobně doručeným Obecnímu úřadu Jetřichovice dne 10. 5. 2023, kterým žalobce a) doručil originály (podepsaných) rezignací na postavení náhradníků za volební stranu č. 5 „Férová obec“ – konkrétně osob Martina Fiřta, Květy Džupinové, Bc. Moniky Pilátové, Jiřího Svobody, RNDr. Heleny Palovské, Ph.D., Miroslavy Dankové a Radka Halamy. Z osvědčení o nastoupení do funkce člena Zastupitelstva obce Jetřichovice ze dne 11. 5. 2023 poté plyne, že se Jiří Svoboda dne 11. 5. 2023 stal členem Zastupitelstva obce Jetřichovice. Z doplňující informace Ministerstva vnitra, odboru voleb, ze dne 15. 5. 2023 se dále podává, že vzhledem *„k časové posloupnosti doručených prohlášení Jiřího Svobody a originálů písemných rezignací osobně doručených Jiřím Pilátem“* bylo v řešeném případě třeba daný stav vyložit ve prospěch Jiřího Svobody, který ještě před doručením vlastní rezignace prostřednictvím žalobce a) včasné a prokazatelným způsobem informoval starostu obce o tom, že odmítá obsah potencionálně doručované rezignace. V této věci byl tedy dle ministerstva projev vůle negován dříve, než vůbec došlo k řádnému podání dotčené rezignace. Dále soud provedl dokazování žádostí žalobce a) ze dne 30. 5. 2023 (doručenou Obecnímu úřadu Jetřichovice dne 2. 6. 2023), o odložení složení slibu Jiřího Svobody jako zastupitele obce a o postup ve smyslu § 58 volebního zákona, jakož i odpovědi starosty obce na tuto žádost ze dne 5. 6. 2023, že bude v řešeném případě postupovat v souladu s informací Ministerstva vnitra ze dne 15. 5. 2023. Soud také provedl dokazování usnesením Zastupitelstva obce Jetřichovice ze dne 21. 8. 2023, kterým byla dle § 56 odst. 2 volebního zákona provedena oprava osvědčení zastupitelstva obce ze dne 11. 5. 2023 tak, že bylo označení orgánu, který dané osvědčení vydal, změněno právě na Zastupitelstvo obce Jetřichovice. Dokazování bylo provedeno rovněž zápisem z 1. zasedání Zastupitelstva obce Jetřichovice konaného dne 22. 2. 2023 (včetně prezenční listiny), ze kterého je zřejmá zejména přítomnost 7 zvolených zastupitelů obce; zápisem z 1. mimořádného zasedání Zastupitelstva obce Jetřichovice konaného dne 3. 5. 2023 (včetně prezenční listiny), z něhož plyne přítomnost 4 zastupitelů obce a informace, že bude třeba vyjasnit vyvstalou situaci týkající se poklesu počtu zastupitelů obce pod zákonem stanovený počet 5 zastupitelů; a zápisem z 2. zasedání Zastupitelstva obce Jetřichovice konaného dne 31. 5. 2023 (včetně prezenční listiny), ze kterého se podává, že se v souladu s volebním zákonem stal novým členem zastupitelstva Jiří Svoboda, který řádně projevil vůli stát se zastupitelem, přičemž tak k pozdějšímu podání žalobce a) nemohlo být přihlédnuto. Součástí tohoto zápisu bylo také složení slibu zastupitele obce Jiřím Svobodou.

15. Nad rámec uvedeného soud k návrhu žalobců provedl dokazování dopisem Jiřího Svobody ze dne 3. 5. 2023 adresovaným žalobci a), v němž Jiří Svoboda žalobci a) oznámil, že *„bere zpět právní úkon spočívající ve vzdání se mandátu náhradníka“* a rovněž uvedl, že pokud bude osloven, přijme post zastupitele. Prohlášení Jiřího Svobody o vzdání se postu náhradníka totiž bylo dle jeho tvrzení učiněno omylem, aniž by znal důsledky takového jednání. Z odpovědi na tento dopis žalobce a) adresované Jiřímu Svobodovi poté mj. plyne, že měl Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

žalobce a) v danou dobu originály všech rezignací za volební stranu č. 5 „Férová obec“ ve své dispozici (z důvodu nemoci), přičemž tyto dříve zaslal datovou schránkou na Obecní úřad Jetřichovice. Žádostí o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. ze dne 17. 6. 2023 poté žalobce a) požádal o „kopii zápisu z ZO 31. 5. 2023“ a „kopii osvědčení zastupitelstva obce podle § 56 odst. 2 volebního zákona o tom, že se Jiří Svoboda stal členem zastupitelstva obce a kterým dnem se jím stal“. K tomu žalobci a) Obecní úřad Jetřichovice zaslal výzvu k úhradě nákladů za práci spojenou s vyhledáním a odesláním požadované informace.

16. Naproti tomu soud podle § 52 odst. 1 s. ř. s. pro zjevnou nadbytečnost neprovedl dokazování e-mailovým sdělením žalobce a) ze dne 19. 6. 2023 k okolnostem, pro které nechtěl být účasten na zastupitelstvu obce, neboť žalobce a) měl ve věci nepochybně možnost svá stanoviska do řízení vnést formou vlastního vyjádření jako účastníka řízení, což ostatně také učinil (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2022, č. j. 2 Afs 190/2021-74, nebo ze dne 27. 6. 2022, č. j. 8 Afs 13/2018-104). Stejně tak soud shledal zjevně nadbytečným provádět dokazování obdobnými sděleními Leoše Jelínka a Jiřího Tlamichy, jakož i toliko videozáznamem – bez zvukové stopy, který měl dle tvrzení žalobce a) zachycovat jeho jednání (rozhovor) s Jiřím Svobodou stran rezignace na postavení náhradníka zastupitele, neboť vzhledem k předmětu nyní řešeného případu veškeré pro věc relevantní okolnosti seznatelně vyplývaly již ze samotného obsahu spisového materiálu předloženého ve věci žalovaným, jak je v podrobnostech níže vyloženo.

Posouzení věci soudem

17. Předmětnou žalobu soud posoudil podle části třetí třetího dílu hlavy druhé s. ř. s. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu se podle § 82 odst. 1 s. ř. s. může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, domáhat ochrany proti takovému zásahu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Žalovaným je pak ve smyslu § 83 s. ř. s. správní orgán, který podle žalobního tvrzení zásah provedl. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. současně platí, že soud o této žalobě rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; pokud soud rozhoduje pouze o určení toho, zda byl zásah nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Dle § 87 odst. 2 s. ř. s. soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Žaloba je pak ve smyslu § 85 s. ř. s. nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to však neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
18. Vycházeje ze shora uvedeného § 87 odst. 2 s. ř. s. soud na tomto místě zdůrazňuje, že se v případě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu žalobci mohli domáhat výhradně toho, aby soud určil, že provedený zásah byl nezákonný, případně aby zakázal žalovanému správnímu orgánu pokračovat v porušování jejich práv, a dle možností mu též přikázal obnovit stav před zásahem (srov. Potěšil, I., Šimíček, V. aj.: *Soudní řád správní*, Nakladatelství Leges, Praha: 2014, k § 87, nebo Kühn, Z., Kocourek, T. aj.: *Soudní řád správní. Komentář*, Wolters Kluwer, Praha: 2019, k § 87). Jestliže se tedy žalobci v petitu podané žaloby mj. domáhali toho, aby soud rozhodl, že „I. Rezignace Jiřího Svobody ze dne 12. 4. 2023 na postavení náhradníka volební strany č. 5 Férová obec a doručená starostovi obce Jetřichovice dne 18. 4. 2023, je platná“ a „II. Postavení náhradníka zaniklo Jiřímu Svobodovi dne 18. 4. 2023“, pak soud v kontextu nadepsané (relevantní) právní úpravy uvádí, že k vydání

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

takového rozhodnutí ve věci – tj. ve smyslu citovaných částí žalobního návrhu – nemá pravomoc. Není-li tedy pravomoc soudu k vydání určitého rozhodnutí dle výslovného návrhu žalobců dána, žaloba musela být v této konkrétní části výrokem I. rozsudku odmítnuta, a to postupem dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, nebo ze dne 19. 11. 2015, č. j. 8 As 72/2015-67).

19. Soud se dále zabýval podmínkami řízení o podané žalobě v části žalobního návrhu, kterou se žalobci domáhali určení, že „*III. Osvědčení zastupitelstva obce Jetřichovice o tom, že se Jiří Svoboda stal členem zastupitelstva obce je nezákonné*“; tedy mj. i tím, zda jsou žalobci osobami aktivně legitimovanými, a zda se v dané věci jedná o zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přitom ve svém rozsudku ze dne 19. 9. 2007, č. j. 9 Aps 1/2007-68, uvedl, že „*aktivně legitimována k podání žaloby na ochranu proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu je každá osoba, která tvrdí, že byla tímto zásahem, pokynem či donucením přímo zkrácena na svých právech. Soud proto v rámci úvahy o splnění podmínek řízení zkoumá pouze toto tvrzení, nikoliv už jeho důvodnost, neboť ta je předmětem vlastního meritorního posouzení věci.*“ Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k tomu v usnesení ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, dále judikoval, že „*posouzení jednotlivých definičních znaků tvrzeného nezákonného zásahu (zkrácení na právech, nezákonnost zásahu) představuje vždy úvahu ve věci samé, která v konečném důsledku může vést nanejvýš k zamítnutí žaloby (se závěrem, že k tvrzenému zásahu vůči žalobci nedošlo, nebo že k němu sice došlo, nebyl však nezákonný, anebo sice nezákonným byl, avšak žalobce jím nebyl přímo zkrácen na svých subjektivních právech) - § 87 odst. 3 s. ř. s., - nikoliv k jejímu odmítnutí pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení.*“
20. Zdejší soud konstatuje, že u žalobců byla splněna podmínka aktivní (návrhové) legitimace, protože konsekventně tvrdí, že byli přímo zkráceni na právu podílet se na správě obce, když uznáním zpětvzetí rezignace náhradníka Jiřího Svobody nedošlo k poklesu členů zastupitelstva pod 5, a tudíž byly všechny ostatní rezignace členů zastupitelstva a náhradníků podány zbytečně. Jestliže tedy bylo náhradníkovi Jiřímu Svobodovi vydáno osvědčení o tom, že mu vznikl mandát zastupitele, pak dle tvrzení žalobců tento mandát vykonává osoba, která by jej v případě dodržení zákonných podmínek zastupitelstvem obce vykonávat neměla. Žaloba byla soudem zároveň hodnocena za včasnou, jelikož bylo žalobou dotčené osvědčení o nastoupení do funkce člena Zastupitelstva obce Jetřichovice vydáno dne 11. 5. 2023 s tím, že se Jiří Svoboda téhož dne stal členem Zastupitelstva obce Jetřichovice (pozn. soudu – ke složení slibu zastupitele obce Jiřím Svobodou poté došlo na 2. zasedání Zastupitelstva obce Jetřichovice konaném dne 31. 5. 2023). Žalobci se tak mohli o nadepsané skutečnosti – tj. o vydání namítaného osvědčení – dozvědět nejdříve dne 11. 5. 2023. Předmětná žaloba byla podána dne 27. 6. 2023, tedy nepochybně do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobci mohli poprvé dozvědět o jimi tvrzeném nezákonném zásahu žalovaného a současně do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo (§ 84 odst. 1 s. ř. s.). Jako zásahová žaloba deklaratorního typu je předmětná žaloba též bez dalšího přípustná, soud proto mohl přistoupit k jejímu věcnému projednání.
21. Pokud jde o pasivní legitimaci žalovaného, soud s odkazem na dikci § 83 s. ř. s. uvádí, že žalobci za žalovaného výslovně označili Zastupitelstvo obce Jetřichovice. Dle § 56 odst. 2 volebního zákona přitom platí, že rada obce, města, městské části nebo městského obvodu anebo rada hlavního města Prahy, a není-li zřízena, zastupitelstvo obce, předá nově nastoupenému náhradníkovi osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva obce a kterým dnem se jím stal, a to za splnění zákonných podmínek. Nadepsané ustanovení volebního

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zákona tak danou pravomoc, v obci, kde není zřízena rada, svěřuje právě do rukou zastupitelstva obce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2012, č. j. 8 As 84/2011-208). Podmínky pro pasivní legitimaci žalovaného stanovené v § 83 s. ř. s. tak soud shledal v řešeném případě za splněné.

22. Po přezkoumání skutkového a právního stavu, který tu byl v době tvrzeného zásahu (neboť se jedná o žalobu deklaratorní), dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
23. Na tomto místě soud uvádí, že pro poskytnutí ochrany podle § 82 a násl. s. ř. s. je nezbytné splnit pětici kumulativních podmínek, tj. žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem správního orgánu v širším smyslu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu, nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka). Není-li byt jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, nebo ze dne 6. 4. 2017, č. j. 1 Afs 4/2017-40). Za nezákonný zásah jsou přitom považovány neformální úkony, pro které mohou, avšak nemusí být stanovena pravidla (např. faktické pokyny, bezprostřední zásahy, zajišťovací úkony), které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto osoby, vůči nimž jsou činěny, jsou povinny na jejich základě něco konat, něčeho se zdržet, nebo něco strpět (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2004, č. j. 2 Afs 17/2003-54). Zásahová žaloba tak chrání proti jakýmkoli aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení. Nemusí jít nutně o akty neformální povahy či jen o faktické úkony, nýbrž i o jakékoli jiné konání či opomenutí konat, nelze-li je podřadit pod pojem rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Aby tedy nějaký úkon mohl být pojmově nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., musí se jednat o individuální úkon veřejné moci, který je přímo namířen proti jednotlivci a přímo zasahuje do jeho veřejných subjektivních práv.
24. Soud tedy vycházejí ze shora popsaného předně přistoupil k posouzení 1. a 2. pro věc rozhodné podmínky – tj. zda jednání žalovaného skutečně přímo zasáhlo do tvrzeného veřejného subjektivního práva žalobců.
25. Podle § 55 odst. 2 písm. b) volebního zákona mandát zaniká dnem, kdy starosta nebo primátor a v hlavním městě Praze primátor hlavního města Prahy nebo starosta městské části obdrží písemnou rezignaci člena zastupitelstva obce na jeho mandát; dnem, kdy starosta nebo primátor a v hlavním městě Praze primátor hlavního města Prahy nebo starosta městské části podá rezignaci na zasedání zastupitelstva obce; rezignaci nelze vzít zpět.
26. Dle § 56 volebního zákona, uprázdnil-li se mandát v zastupitelstvu obce, nastupuje za člena tohoto zastupitelstva náhradník z kandidátní listiny téže volební strany v pořadí podle § 45 odst. 5, a to dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu (odst. 1). Takto nastoupenému členu zastupitelstva obce předá rada obce, města, městské části nebo městského obvodu anebo rada hlavního města Prahy, a není-li zřízena, zastupitelstvo obce do 15 dnů poté, co se mandát uprázdnil, osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva obce a kterým dnem se jím stal. V případě neslučitelnosti funkcí podle § 5 odst. 2 postupuje zastupitelstvo obce na nejbližším zasedání podle § 55 odst. 6 obdobně (odst. 2).
27. Dle § 57 písm. b) téhož zákona postavení náhradníka zaniká dnem, kdy starosta nebo primátor obdrží písemnou rezignaci na postavení náhradníka; rezignaci nelze vzít zpět.
28. K tomu je možno odkázat též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. 8 As 84/2011-208, v němž bylo formou právní věty vysloveno, že „[p]okud rada či Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zastupitelstvo obce předá osvědčení o tom, že se náhradník stal členem zastupitelstva obce [§ 56 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí], ale původní zastupitel tvrdí, že jeho mandát nezanikl ze zákona rezignací, může se domáhat ochrany proti vydání předmětného osvědčení prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s. Návrh v rámci soudnictví ve věcech volebních (§ 88 a násl. s. ř. s.) není možný, protože neexistuje rozhodnutí o zániku mandátu, jehož zrušení by se bylo možno domáhat návrhem. K zániku mandátu rezignací dochází přímo ze zákona podle § 55 odst. 2 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí.“

29. V projednávaném případě pak z provedeného dokazování jednoznačně vyplynulo, že žalobce a) podal rezignaci na mandát zastupitele (za volební stranu č. 5 „Férová obec“) prostřednictvím datové schránky Obecnímu úřadu Jetřichovice – starostovi obce – dne 18. 4. 2023. Jak přitom již bylo shora konstatováno, k zániku mandátu člena zastupitelstva je s odkazem na § 55 odst. 2 písm. b) volebního zákona nezbytná písemná rezignace „do rukou“ starosty (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2021, č. j. 6 As 163/2021-34). Ačkoliv má tento úkon veřejnoprávní povahu, je třeba jeho platnost posoudit podle obecné úpravy obsažené v občanském zákoníku (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 6. 2011, č. j. 57 A 45/2011-138, ve spojení s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. 8 As 84/2011-208, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021, č. j. 4 As 403/2020-88). Podle § 561 odst. 1 občanského zákoníku se k platnosti právního jednání učiněného v písemné formě vyžaduje podpis jednatelů. Podpis může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé. Jiný právní předpis stanoví, jak lze při právním jednání učiněném elektronickými prostředky písemnost elektronicky podepsat. Dle § 562 občanského zákoníku je písemná forma zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednatelů osoby. V rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 26 Cdo 1230/2019, bylo v tomto ohledu vysloveno, že „[j]ak uvedl Nejvyšší soud v usnesení ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 20 Cdo 1741/2017, písemná forma právního jednání (ve smyslu § 561 a § 562 o. z.) předpokládá existenci dvou náležitostí, a to písemnosti a podpisu. Písemnost spočívá v tom, že projev vůle jednatelů subjektu zahrnuje všechny podstatné náležitosti zachycené v písemném textu listiny. Písemný projev musí být zároveň podepsán, tj. je platný až po podpisu jednatelů osoby (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2009, sp. zn. 30 Cdo 1230/2007, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2014, sp. zn. 23 Cdo 1593/2012, jejichž závěry, byť se týkají formy právního úkonu podle ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013, lze aplikovat i na formu právního jednání podle ustanovení § 562 odst. 1 o. z.). Podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb. zároveň platí, že úkon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až 4 nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob. Možná k tomu poukázat i na stanovisko pléna Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. PlsN 1/2015, z něhož plyne, že „[p]rocesní úkon, učiněný prostřednictvím datové schránky za podmínek uvedených v § 18 odst. 2 zák. č. 300/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, osobou tam označenou, má stejné účinky jako procesní úkon učiněný písemně a podepsaný osobou, pro kterou byla zřízena datová schránka.“ Z elektronické písemnosti označené jako „Rezignace na mandát zastupitele podle § 55 odst. 2 písm. b) zákona č. 491/2001 Sb.“ poté jednoznačně vyplývá, že úmyslem žalobce a) bylo vzdát se mandátu zastupitele obce. Žalobce a) tak projevil svou vůli určitě a srozumitelně. Úkon učinil ve formě požadované zákonem a ve smyslu výše uvedeného též připojil svůj elektronický podpis.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

30. Co se dále týče žalobců b) až e), tito rezignovali na postavení náhradníka zastupitele podle § 57 písm. b) volebního zákona dne 10. 5. 2023, kdy byly žalobcem a) osobně doručeny originály listin jejich vlastnoručně podepsaných rezignací na Obecní úřad Jetřichovice – starostovi obce, jak se podává z podacího razítka na dotčených dokumentech. Z těchto listin je současně zřejmé, že úmyslem žalobců b) až e) bylo vzdát se postavení náhradníka zastupitele obce. Z jejich textu jasně a srozumitelně plynulo, kdo právní jednání učinil a čeho chtěl dosáhnout. Daný úkon tedy žalobci b) až e) učinili ve formě požadované zákonem, přičemž k němu připojili také vlastnoruční podpis.
31. Soud v této souvislosti též uvádí, že jednali se o toliko prosté skeny rezignací na postavení náhradníka zastupitele žalobců b) až e), které byly připojeny (přílohou) k nadepsané písemnosti žalobce a) učiněné v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky, pak je v návaznosti na již shora popsane skutečnosti a judikaturní závěry stěžejní otázkou právě (ne)naplnění požadavku autentizace. Jak přitom bylo dříve konstatováno, tomuto účelu slouží podpis, díky němuž lze identifikovat jednající subjekt a současně ověřit, že skutečně jednal ten, kdo se podepsal. Zatímco listinné dokumenty se nejčastěji opatřují vlastnoručním podpisem (uvedením jména a příjmení, potažmo jen příjmením apod.), elektronické dokumenty je nutno podepsat pomocí elektronického podpisu (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 3. 2015, sp. zn. 24 Co 696/2015). Rezignace na postavení náhradníka zastupitele dle § 57 písm. b) volebního zákona je právním jednáním, pro které je zákonem vyžadována písemná forma. Prosté skeny rezignací na postavení náhradníka zastupitele žalobců b) až e), které byly připojeny (přílohou) k písemnosti žalobce a) učiněné v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky dne 18. 4. 2023, avšak nebyly opatřeny elektronickým podpisem žalobců b) až e), tudíž ve světle dříve vyloženého nesplňovaly náležitosti písemné formy rezignace na postavení náhradníka zastupitele podle § 57 písm. b) volebního zákona.
32. Soud tedy v daném kontextu uzavřel, ostatně to nebylo žalobci ve věci ani jakkoliv namítáno či sporováno, že tito zcela dobrovolně (resp. o své vůli), vedeni seznatelně jistou politickou motivací a strategií, rezignovali na postavení zastupitele a náhradníků zastupitele. Za tohoto stavu pak nebylo možno konstatovat, že žalobci byli přímo zkráceni na právu podílet se na správě obce, jak výslovně tvrdili v podané žalobě, neboť se tohoto práva nepochybně vlastním rozhodnutím – tj. rezignací na mandát zastupitele a postavení náhradníků zastupitele – vzdali, a to v rámci svého svobodného politického přesvědčení. Z hlediska možného dotčení tvrzeného veřejného subjektivního práva žalobců podílet se na správě obce tak zdejší soud konstatuje, že mandát zastupitele a postavení náhradníků zastupitele žalobcům zanikl, jak už bylo výše vyloženo, jejich vlastní rezignací ještě před vydáním předmětného osvědčení náhradníkovi Jiřímu Svobodovi dne 11. 5. 2023 o tom, že mu vznikl mandát zastupitele ve smyslu § 56 odst. 2 volebního zákona. Žalobou namítané vydání osvědčení žalovaným, ve kterém žalobci spatřují tvrzený nezákonný zásah, tedy nemohlo nijak zasáhnout do jejich práva podílet se na správě obce – resp. zasáhnout do svobodného výkonu jejich mandátu zastupitele či postavení náhradníků zastupitele obce, neboť již před vydáním tohoto osvědčení náhradníkovi Jiřímu Svobodovi žalobci na mandát zastupitele a postavení náhradníků zastupitele v souladu se zákonem rezignovali. Jinak řečeno, žalobci se práva podílet se na správě obce o své vlastní vůli vzdali dříve, než jimi tvrzený zásah do tohoto práva vůbec nastal.
33. V tomto kontextu soud dále k tvrzení žalobců, že v důsledku nezákonného postupu žalovaného – tj. vydáním osvědčení náhradníkovi Jiřímu Svobodovi, že se stal členem zastupitelstva obce – nedošlo k poklesu členů zastupitelstva pod 5, a tudíž byly všechny

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rezignace členů zastupitelstva a náhradníků (tj. i rezignace žalobců) „podány zbytečně“, uvádí, že pokud nenastal žalobci očekávaný výsledek tzv. politického boje v rámci jimi zvolené strategie, směřující k vyvolání nových voleb, nelze v této skutečnosti, za okolností konkrétně vyvstalých ve věci, shledávat dopad do jimi tvrzeného veřejného subjektivního práva. Nutno současně připomenout, že v prostředí zastupitelské demokracie je naopak z podstaty věci smyslem všech volebních zákonů, aby došlo k ustanovení relativně stabilně fungujícího voleného orgánu reprezentujícího vůli voličů. Podstata voleb jako takových přitom spočívá mj. právě v rozložení politických sil na základě voličské vůle, a to na dobu omezenou primárně délkou funkčního období voleného orgánu. Volební zákon přitom ve svých § 55 až § 58 zjevně nepočítá s tím, že by hromadné rezignace měly sloužit coby legitimní nástroj politického boje vedoucí k vyvolání opakovaných voleb. Výše popsání jednání by mohlo *ad absurdum* vést i k potenciálně nekonečnému řetězci opakovaných voleb a následných rezignací kandidátů, kteří by s volebním výsledkem, resp. vedením obce, nebyli spokojeni.

34. Soud tedy vycházející ze shora popsaného v řešeném případě neshledal, že by namítané jednání žalovaného skutečně přímo zasáhlo do tvrzeného veřejného subjektivního práva žalobců, když pro poskytnutí ochrany podle § 82 a násl. s. ř. s nebyly splněny již první dvě podmínky z pětice nutných kumulativních podmínek, jak tyto byly už dříve vyloženy.
35. Pouze pro úplnost poté soud v kontextu dalších (zbývajících) podmínek pro poskytnutí ochrany před žalobci tvrzeným nezákonným zásahem správního orgánu dodává, že žalovaný stran samotného vydání osvědčení o tom, že náhradníkovi Jiřímu Svobodovi vznikl mandát zastupitele, nepostupoval nezákonně. Již z dříve popsaného se totiž podává, že žalobce a) dne 10. 5. 2023 na Obecní úřad Jetřichovice – starostovi obce – osobně doručil také originál listiny vlastnoručně podepsané rezignace Jiřího Svobody na postavení náhradníka zastupitele podle § 57 písm. b) volebního zákona. Pro prostý sken této rezignace, který byl dříve připojen (přílohou) k písemnosti žalobce a) učiněné v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky dne 18. 4. 2023, současně platí hodnocení už výše uvedené, neboť ani tato nebyla opatřena elektronickým podpisem Jiřího Svobody, a tudíž nesplňovala náležitosti písemné formy rezignace na postavení náhradníka zastupitele podle § 57 písm. b) volebního zákona. V této části je nicméně zcela zásadním a rozhodným fakt, že už dne 3. 5. 2023 Jiří Svoboda prohlášeními osobně doručnými Obecnímu úřadu Jetřichovice – starostovi obce – výslovně uvedl, že byt dne 12. 4. 2023 podepsal žalobce a) prohlášení o odstoupení na pozici náhradníka, následně jej dne 3. 5. 2023 požádal, aby mu prohlášení vrátil s tím, že byl při podpisu uveden v omyl a domníval se, že podepsal něco jiného. Prohlásil tak, že je ochoten stát se zastupitelem, resp. bude-li osloven, přijme post zastupitele, a současně popsal, že mu žalobce a) odmítl dřívější prohlášení vrátit, ačkoliv originál tohoto prohlášení dosud nebyl doručen na obecní úřad. Z provedeného dokazování zároveň vyplynulo, že tyto skutečnosti Jiří Svoboda sdělil i žalobci a), a to přede dnem 10. 5. 2023. Ostatně v odpovědi na tento dopis sám žalobce a) Jiřímu Svobodovi mj. sdělil, že měl v danou dobu originály všech rezignací za volební stranu č. 5 „Férová obec“ ve své dispozici (z důvodu nemoci), přičemž tyto zaslal na Obecní úřad Jetřichovice pouze datovou schránkou.
36. Jestliže ve své judikatuře Nejvyšší správní soud potvrdil, že se při posouzení projevu vůle, kterým je vzdání se mandátu zastupitele či postu náhradníka zastupitele, použije norma soukromého práva – občanský zákoník, zdejší soud k tomu v návaznosti na již učiněné závěry odkazuje i na dikci § 572 občanského zákoníku. Podle tohoto ustanovení platí, že osoba jednající v písemné formě, může svůj projev vůle odvolat, dojde-li odvolání druhé

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

straně nejpozději současně s původním projevem vůle. V kontextu dříve popsanych relevantních okolností řešeného případu tak soud v této části uzavírá, že Jiří Svoboda dne 3. 5. 2023 jednoznačně odvolal písemný projev vůle stran rezignace na postavení náhradníka, jenž byl Obecnímu úřadu Jetřichovice – starostovi obce – žalobcem a) doručen až dne 10. 5. 2023 (nadto seznatelně proti jasně projevené vůli Jiřího Svobody). Vzhledem ke skutečnosti, že dle § 57 písm. b) volebního zákona postavení náhradníka zaniká dnem, kdy starosta obdrží písemnou rezignaci na postavení náhradníka, jde o právní jednání, jehož perfekce (hotovost) nastává až v okamžiku, kdy projev vůle jednajícího dojde účinně adresátovi (tj. starostovi obce). Následkem předmětného odvolání projevu vůle Jiřím Svobodou ze dne 3. 5. 2023 proto bylo, že odvolaný projev vůle (účinně doručený starostovi obce až dne 10. 5. 2023) nevyvolal žádné právní následky (srov. Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol.: *Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (2. aktualizace)*, C. H. Beck, Praha: 2023, k § 572).

37. S ohledem na popsání tudíž v posuzovaném případě nebylo přiléhavé tvrzení žalobců o tom, že uznáním zpětvzetí rezignace náhradníka Jiřího Svobody žalovaným nedošlo k poklesu členů zastupitelstva pod 5, když se o zpětvzetí rezignace na postavení náhradníka zastupitele, které je podle § 57 písm. b) volebního zákona zapovězeno, v této souvislosti zjevně nejednalo. O zpětvzetí dané rezignace by totiž šlo pouze za situace, kdy by takový úkon Jiřího Svobody následoval až po účinném doručení původního projevu vůle, což však v projednávané věci nenastalo.
38. Nutno poté připomenout, že podle § 56 odst. 2 volebního zákona zastupitelstvo obce (v obci, kde není zřízena rada) předá nově nastoupenému náhradníkovi osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva obce, jakmile jsou splněny zákonné podmínky. Zastupitelstvo přitom nemá diskreční pravomoc rozhodovat o tom, zda osvědčení předá, či nikoliv (srov. rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. 8 As 84/2011-208). Zastupitelstvo tedy bylo povinno předat osvědčení Jiřímu Svobodovi do 15 dnů poté, co byl mandát zastupitele uprázdněn, byly-li splněny zákonné podmínky pro nastoupení náhradníka na uprázdněné místo. Stran tvrzení žalobců o nezákonnosti vydání osvědčení zastupitelstva obce Jetřichovice o tom, že se Jiří Svoboda stal členem zastupitelstva obce, tak dle hodnocení soudu nebyla naplněna ani podmínka nezákonnosti pro poskytnutí ochrany před nezákonným zásahem.
39. Zdejší soud tak ve věci uzavírá, že v postupu žalovaného, který vydal podle § 56 odst. 2 volebního zákona osvědčení o tom, že se Jiří Svoboda stal členem zastupitelstva obce, neshledal tvrzený nezákonný zásah, a proto žalobu jako nedůvodnou výrokem II. rozsudku podle § 87 odst. 3 s. ř. s. v této (zbylé) části zamítl. V posuzovaném případě totiž nebylo v intencích podané žaloby na ochranu před nezákonným zásahem vyhodnoceno, že by bylo žalovaným jednáním nezákonně zasaženo do právní sféry žalobců ve smyslu porušení jejich veřejného subjektivního práva.
40. Výrok III. rozsudku o náhradě nákladů řízení se poté opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., přičemž žalovaný, který měl ve věci úspěch, vynaložil náklady řízení před soudem důvodně. Za důvodně vynaložené náklady lze považovat pouze takové náklady, které byly nezbytné k dosažení úspěchu v řízení. Vzhledem k tomu, že žalovaným je zastupitelstvo malé obce, u které nelze předpokládat, že disponuje personálem vybaveným dostatečnými znalostmi práva, přičemž povaha sporu zjevně překračuje její obvyklou agendu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47), shledal zdejší soud náklady na zastoupení advokátem jako důvodně vynaložené a žalovanému přiznal na náhradě nákladů řízení částku 13 052 Kč, spočívající v odměně za 3 úkony právní služby právního zástupce žalovaného Mgr. Narcise Tomáška, advokáta, po 3 Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) – tj. převzetí a příprava zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], vyjádření se k podané žalobě [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na jednání soudu [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu], a dále z částky 900 Kč za s tím související 3 režijní paušály po 300 Kč dle § 13 odst. 1, odst. 4 advokátního tarifu. Pokud se dále jedná o částku náhrady cestovních výdajů, podle § 13 odst. 5 advokátního tarifu se výše této náhrady řídí, není-li o výši náhrady cestovních výdajů dohodnuto jinak, právními předpisy o cestovních náhradách. Předpisem komplexně upravujícím cestovní náhrady je v současnosti zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“). Podle jeho § 158 odst. 1 ve spojení s § 157 odst. 4 a ve spojení s vyhláškou č. 398/2023 Sb. (kterou se v době výkonu cesty řídily sazby základní náhrady za 1 km jízdy a průměrná cena pohonných hmot) činila základní sazba náhrady za 1 km jízdy 5,60 Kč. Podle § 158 odst. 2 a 3 zákoníku práce se náhrada za spotřebovanou pohonnou hmotu určí jako násobek ceny pohonné hmoty a množství spotřebované pohonné hmoty. Cena pohonné hmoty se pak prokazuje dokladem o nákupu, ze kterého je patrná souvislost s pracovní cestou. Takový doklad však právní zástupce žalovaného nepředložil. Pak platí podle § 158 odst. 3 věty poslední zákoníku práce, že se pro určení výše náhrady použije průměrná cena příslušné pohonné hmoty stanovená prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189 zákoníku práce. Tímto předpisem byla v době výkonu cesty již zmíněná vyhláška č. 398/2023 Sb. Podle § 4 písm. a) této vyhlášky činila průměrná cena benzínu automobilového 95 oktanů (pohonná hmota uváděná v právním zástupcem žalovaného doloženém technickém průkazu vozidla) 38,20 Kč. Podle § 158 odst. 4 zákoníku práce se spotřeba pohonné hmoty silničního motorového vozidla vypočítá z údajů o spotřebě uvedených v technickém průkazu použitého vozidla. Při určení spotřeby pohonné hmoty se použije údaj o spotřebě pro kombinovaný provoz podle norem Evropské unie. Vzhledem k tomu, že technický průkaz, který právní zástupce žalovaného předložil, obsahuje odpovídající údaj o spotřebě, byla rozhodnou spotřeba v něm uvedená 5,6 l.100 km-1. Udávaná vzdálenost za cestu tam a zpět mezi Děčínem (tj. sídlem právního zástupce žalovaného) a soudem je 50 km. Kalkulace cestovních výdajů je tedy následující: 50 km x 5,60 Kč = 280 Kč a 2,8 l motorové nafty x 38,20 Kč = 106,96 Kč; celkem tedy cestovní výdaje po zaokrouhlení činí 387 Kč. Proti vyčíslení náhrady za promeškaný čas ve smyslu § 14 advokátního tarifu neměl soud námitek a uznal vypočtenou náhradu ve výši 200 Kč. Právní zástupce žalovaného přitom doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (§ 14a odst. 1 advokátního tarifu), a proto součástí těchto nákladů tvoří rovněž tato daň (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) ve výši 2 265 Kč po zaokrouhlení, což odpovídá 21 % DPH, kterou je advokát podle zvláštního právního předpisu povinen odvést z odměny za zastupování a náhrad, jež byly shora vyjmenovány.

41. Soud naproti tomu žalovanému nepřiznal náhradu nákladů řízení za úkon spočívající toliko v předložení jím vedené spisové dokumentace, neboť tento úkon najisto představoval naprosto běžné (mechanické) jednání žalovaného nijak nepřesahující standardní výkon jeho úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 17. ledna 2024

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
předseda senátu